

Daliborka Podboj

Prešeren je oddensal svoj kulturni dan

Naš kulturni dan pa se je zaključil v Muzeju sodobnih umetnosti Metelkova-MSUM z domiselno solistično in performativno svežino Sto Zdravic v izvedbi poljske performerke, odlične gibalke ter zabavne klovnese Anite Wach, po njeni zamisli in zamisli režiserja Bojana Jablanovca. Sto Zdravic je bilo prvič uprizorjeno na dan rojstnodnevnega slavja gledališkega in vizualnega umetnika Tadeusza Kantorja, za naš kulturni praznik pa premierno posvetili slovenski pesniški veličini Francetu Prešernu, in to v produkciji Via Negativa s podporo Mola in v koprodukciji Maal Festival Lublin, Ja Ja Ja, Ne Ne Ne Association Varšava. V vabilu na predstavo pa so zapisali, da se bo nazdravljalo in bo dovolj vina tudi za vse na smrt zdolgočasene, neskončno zmedene in za vse, ki so brez pravega razloga žalostni, kajti praznik velja za vse, svoje k vzdušju pa je dodala tudi posneta glasba znanih imen: Glen Müller, Michael Nyman, The Strooges in Alfred Schntike.

Ob vhodu v razstavni prostor je obiskovalec moral prevzeti čašo belega vina, dobil pa tudi napotke, kako se ta lahko znova in znova polni. Na tleh scene je bilo že razvrščenih sto kozarcev po deset v vsaki vrsti, delno napolnjenih z rdečilom in rumenilom vinske barve, ob njih pa slastne slaščice, ki jih je

Anita v eku predstave mečkala pod stopali (ob žalostnih vzdihih gledalcev), se tudi postavljala v baletne visoko leteče poze. Najprej pa je nazdravila sebi, gledalcem pa vsem skupaj in njemu, poetu Francetu Prešernu. Nato je sledilo klicanje števil v poljščini in branje zdravic v slovenščini, ki so jih gledalci dobili napisane na listkih. Kar spontano in v sproščenem zabavnem vzdušju je potekalo vključevanje gledalcev v performans, kar - kot vemo - le stežka poteka na slovenski sceni.

Nazdravljalo se je jeziku, tudi govejem v solati z bučnim oljem, pa jeziku za zobmi, jeziku ulic, na glasbeni vizualni in plesni jezik, kjer se ne opleta z jezikom, tudi filozofskim stavkom in slovničnim zvezam, ko se je štelo v poljščini in skušalo razumeti ter slediti, ko bi se skoraj zamenjalo število 39 z 79 ... Performerka se je ob vseh napetostih in vročicah nazdravljanja hladila z vsebino kozarcev, tudi tekočino akrobatsko zlivala po telesu, na koncu je morala še sleči in ožeti svojo oblačilno mokroto ... Ko se je prispelo do števila 70 pa vse do 79, je gibčna Anita navila glasbo na ves glas, kajti nizale so se vse možne uvožene in udomačene kletvice (moje število je bilo 79), seveda se je vseh deset od 70 do 80 sila potrudilo in je jasno ter glasno preglasilo glasbo.

Počasi so se strasti umirjale ob stavčnih znakih, vejici, dvopičju, pa tripičju in zapičju, da bi se vse skupaj zaključilo s stavčno piko ob 100. zdravici. Na koncu smo se še prešerno razšli in napotili v kulturno noč. Ni kaj, bil je to ploden in poučen kulturni praznik, čeprav na deževen ponedeljkov dan.